

N° 2

februari 2001

**WATER
SPIEGEL
MALEB**

Maandelijks infomagazine

Departement Leefmilieu
en Infrastructuur**AWZ**www.lin.vlaanderen.be/awz/

De Vlaamse Zeereddingsdienst

***D**e hulpverlening op zee is een complexe organisatie waarin de Vlaamse overheid een belangrijke rol speelt. De zeereddingsdienst van het Vlaamse Gewest heeft immers als opdracht alle beschikbare middelen in te zetten voor het verlenen van hulp of bijstand op zee aan in nood of in moeilijkheden verkerende vaartuigen of personen.*

Waterspiegel
Jaargang 2 – Nummer 2
Februari 2001
Maandelijks gratis magazine
Ministerie van de Vlaamse
Gemeenschap
Departement Leefmilieu en
Infrastructuur

Contact:

Tom Moortgat
Tel 02/553 77 12 Fax 02/553 77 05
Tom.Moortgat@lin.vlaanderen.be

Rita Bertens
Tel 059/56 63 40 Fax 059/56 63 59
Rita.Bertens@lin.vlaanderen.be

V.U.:

ir. Jan Strubbe
Directeur-generaal,
Administratie
Waterwegen en Zeewezen
Graaf de Ferraris-gebouw,
Koning Albert II-laan 20, bus 5
1000 Brussel

Hoezo de 'Vlaamse' Zeereddingsdienst?

Door de eeuwen heen heeft de mens vanuit het solidariteitsgevoel voorzieningen getroffen om de medemens in nood bij te staan.

Het reddingswezen kwam in onze streek pas op gang onder het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden. De Nederlandse reddingsdiensten hebben in het verleden tevergeefs gepoogd reddingsstations langs de Belgische Kust te vestigen volgens het model van de begin 1824 in Engeland opgerichte National Institution for the preservation of life from shipwreck.

Het is met de uitvoering van de koninklijke besluiten van 30 oktober 1838 en 14 maart 1840 dat

de organisatie van de zeereddingsdienst aan de Belgische kust een 'staatszaak' geworden is.

In uitvoering van deze koninklijke besluiten werd het 'loodswezen' belast met de feitelijke organisatie van deze reddingsdienst.

Ingevolge de 2e fase van de federalisering (bijzondere wet van 8/8/1988) zijn de bevoegden inzake het redden op zee uitdrukkelijk overgedragen aan het Vlaamse Gewest en is deze opdracht ingevolge interne reorganisatie van het Zeewezen in 1997 toegewezen aan de afdeling Vloot van de Administratie Waterwegen en Zeewezen.

Werking

Langs de Belgische kust zijn er 3 reddingsstations gevestigd (Oostende, te Nieuwpoort en te Zeebrugge) waar telkens een daartoe speciaal ontworpen en uitgeruste reddingsboot ter beschikking ligt.

Per station is een "opzichter" van de reddingsdienst aangesteld. De acties zelf gebeuren onder leiding van kapt. Willem Van Poucke, hoofd van de zeereddingsdienst.

Deze reddingsboten worden bemand door speciaal daartoe opgeleide vrijwilligers die gerekruteerd worden onder het eigen nautisch personeel van de redediensten.

De reddingsploegen worden bijeen-geroepen bij slechte weersomstandigheden op zee, in principe van zodra de wind een kracht van 6 à 7 beaufort bereikt. Zolang deze weersomstandigheden aanhouden, blijven zij dag en nacht beschikbaar in de reddingsstations.

Bij normale weersomstandigheden wanneer de reddingsploegen niet van "stormwacht" zijn wordt de functie van de zeereddingsdienst overgenomen door de varende personeelsleden van de afdeling Vloot die al of niet in continudienst hun dagdagelijkse taak vervullen bij de sleep-, rede-, loods-, en bebakeningsdiensten.

Werkingsgebied

Tot voor kort was het werkingsgebied van de zeereddingsdienst een weerspiegeling van het "FIR" (Flight Intervention Region). Dit had voor gevolg dat het Belgische reddingsgebied voor een stuk vóór de Franse kust gelegen was en de Nederlandse reddingsdienst ingeschakeld moest worden op een gedeelte van het Belgische continentaal plat.

Naar aanleiding van het recent formeel akkoord over de zee-grensbepaling tussen België en Nederland

is de procedure evenwel ingezet om de grenzen van het Belgische zeereddingsgebied nu te laten samenvallen met de begrenzing van het Belgische continentaal plat en de Exclusieve Economische Zone.

Gezien dit een invloed heeft op de werkingsgebieden van de aanpalende zeereddingsdiensten impliceert dit uiteraard ook een aanpassing van de internationale afspraken met de buurlanden.

Afdelingsoverschrijdende organisatie

De zeereddingsdienst is zoals hiervoor gemeld een project van de afdeling Vloot. De continue luister- (telefoon en radiotelefonie) en uitkijkdienst wordt evenwel in Oostende bemand door maritieme verkeersleiders van de afdeling Scheepvaartbegeleiding.

De maritieme verkeersleiders verzorgen dan ook de eerste lijnszorg in het kader van de zeereddingsdienst.

Ook is er een nauwe samenwerking tussen het Maritiem Reddings- en Coördinatie Centrum en het Subreddingscoördinatiecentrum van de Belgische Luchtmacht te Koksijde zodat beroep kan gedaan worden op de Seaking helikopters van het 40ste smaldeel voor reddingsoperaties, bijstand en opsporen van drenkelingen op zee.

Men kan desgevallend ook de hulp invoeren van de zeereddingsdiensten van de buurlanden, bijvoorbeeld voor zoekacties naar vermiste vaartuigen.

Middelen

Wanneer een vaartuig in nood verkeert worden alle beschikbare middelen ingezet om hulp te verlenen. Schepen in de nabijheid van het onheil wijken van hun vaste koers af om ter hulp te komen.

In principe zijn alle middelen van de afdeling Vloot dan ook voortdurend ter beschikking om bijstand en hulp te verlenen op zee.

De afdeling Vloot beschikt immers over ca. 45 varende eenheden waarvan een groot aantal continu bemand worden 24u/24 - 7dagen/7 - 365 dagen/365 en die dus onmiddellijk kunnen uitgestuurd worden naar de plaats van het ongeval.

Specifiek voor de hulpverlening beschikt de afdeling Vloot over:

- een zeesleepboot die bestendig in dienst is en uitgerust is met professionele brandweerinstallatie om brand aan boord te bestrijden
- een zelfrechtende, onzinkbare reddingsboot met ligplaats te Oostende
- reddingsboten te Zeebrugge en te Nieuwpoort van het type Pacific

Deze vaartuigen zijn uitgerust met alle nodige hulpmiddelen voor bijstand en reanimatie van slachtoffers, zoals isothermische dekens en zuurstofflessen.

Bovendien wordt momenteel de volledige vloot van de afdeling uitgerust met een nieuw reddingsnet van het type "Jason's Cradle" om het redden van drenkelingen nog efficiënter te kunnen uitvoeren.

Bemanning

Zoals hiervoor reeds aangehaald worden de reddingsvaartuigen bemand met vrijwilligers die gerekruteerd worden onder het eigen nautisch personeel. Alle redders beschikken over een overlevingspak en een opblaasbare zwemvest. Ze zijn allen opgeleid als nijverheidshelper bij het Rode Kruis en volgen om de 2 jaar bijscholing wat hun kennis i.v.m. E.H.B.O. betreft.

Ook wordt de alertheid en de vaardigheid met de reddingstechnieken van de redders maandelijks geoefend.

Na iedere oefening op zee worden reanimatietechnieken ingeoefend waarbij ook de andere bemanningsleden van de varende eenheden worden geïnstrueerd.

Rampenplan Noordzee en de kustwacht

De zeereddingsdienst neemt een belangrijke plaats in het rampenplan Noordzee. De scheepsrampen met de Mont Louis en met de Herald of Free Enterprise hebben geleid tot de opmaak van dit noodplan. Bij grote scheepvaartongevallen treedt het rampenplan Noordzee in werking. De algemene coördinator is de gouverneur van West-Vlaanderen. Het hoofd van de zeereddingsdienst (afdeling Vloot) en de coördinator van de afdeling Scheepvaartbegeleiding staan de gouverneur bij voor de coördinatie van de interventies op zee. Hierbij zijn alle schepen van de afdeling Vloot inzetbaar. Sedert de ingebruikname van de Schelderadarketen kan ook de radarcentrale te Zeebrugge (afdeling Scheepvaartbegeleiding) ingeschakeld worden als commandopost bij het rampenplan Noordzee.

Om de reddingsoperaties nog efficiënter te laten verlopen zijn sinds kort ook besprekingen aan de gang met alle mogelijke betrokken federale, provinciale en gewestelijke instanties een heuse "kustwacht" in te richten naar buitenlands model zodat de strikte coördinatie die reddingsoperaties vergen, nog beter kan worden toegepast.

Wie telefonisch contact opneemt met de maritieme verkeersleiding van de afdeling Scheepvaartbegeleiding wordt dan ook begroet met de roepnaam "kustwacht Oostende".

Enkele nuttige telefoonnummers

Afdeling Vloot

ir. Erik Blomme, afdelingshoofd: **Tel: 059-56 63 20**

kapt. Willem Van Poucke, hoofd van de zeereddingsdienst: **Tel: 059-56 64 60**

dhr. Germain Lagast, opzichter van de zeereddingsdienst te Zeebrugge: **Tel: 050-55 77 42**

dhr. Roland Bos, opzichter van de zeereddingsdienst te Nieuwpoort: **Tel: 058-22 49 11**

Afdeling Scheepvaartbegeleiding:

kapt. Jacques Loncke, coördinator Rampenplan Noordzee: **Tel: 059-56 64 80**

maritieme verkeersleiding "kustwacht": **Tel: 059-56 63 13, 059-70 10 00, 059-70 11 00**

AANTAL DOOR DE AFDELING VLOOT VERLENDE TUSSENKOMSTEN

AARD	1996	1997	1998	1999	2000
Bom/mijn	3			2	
Diversen	12	5	11	23	18
Drenkelingen	5	14	10	10	6
Geborgen Lijken	2	1	3		1
Jachten, pleziervaartuigen	97	79	83	38	31
Koopvaardischepen	4	3			1
Loos alarm	23	25		4	2
Obstakels			39	18	11
Personen			36	14	32
Sleepverrichtingen				15	25
Surfers	7	12	11	3	7
Vissersvaartuigen	57	57	30	2	6
TOTAAL	207	196	223	127	140

"Het helpen van mensen in nood is één van de mooiste taken die men in de samenleving kan uitoefenen. De innerlijke voldoening die een hulpverlener ervaart na een geslaagde tussenkomst, doet de soms extreme omstandigheden waarin moest opgetreden worden even naar de achtergrond verdwijnen. Het besef dat er kordaat en efficiënt moet ingegrepen worden in een crisissituatie motiveert de hulpverlener om soms bovenmenselijke inspanningen te leveren wanneer mensenlevens op het spel staan."

citaat van kapt. Edmond Legein (gepensioneerd hoofd van de zeereddingsdienst)